

عنوان طرح تحقیقاتی:

بررسی ویژگی های مصرف کنندگان مواد مراجعه کننده به مراکز درمانی ایران

تاریخ خاتمه طرح :

اردیبهشت ماه 1404

مجری یا محقق اصلی و همکاران با ذکر وابستگی هر فرد:

سعید میرزائی، دکترای تخصصی سیاستگذاری سلامت، گروه مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، دانشکده بهداشت، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی بم

نادیا ارومیه ئی، دکترای تخصصی سیاستگذاری سلامت، گروه مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، دانشکده بهداشت، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی بم

عنوان پیام پژوهشی (حداکثر 20 کلمه):

الگوی مصرف مواد در مراکز مختلف درمان اعتیاد متفاوت است؛ راهبردهای کاهش آسیب باید متناسب باشد.

پیام کلیدی (حداکثر 80 کلمه):

کاربران مواد مخدر در مراکز درمانی کرمان دارای پروفایل های ریسک متنوعی هستند که نشان دهنده پیچیدگی های متفاوت در رفتارها و شرایط سلامت آنهاست. این تنوع ریسک ها ضرورت طراحی و اجرای برنامه های کاهش آسیب متناسب با ویژگی ها و نیازهای هر گروه را برجسته می کند. در نتیجه، سیاست ها و خدمات بهداشتی باید به گونه ای تنظیم شوند که پاسخگوی نیازهای خاص هر مرکز درمانی باشند تا اثربخشی درمان و حمایت افزایش یابد و به بهبود کیفیت زندگی این افراد کمک کند.

متن پیام پژوهشی (حداکثر 240 کلمه):

- اهمیت موضوع (50 کلمه)،

اعتیاد به مواد مخدر یکی از مشکلات جدی سلامت عمومی است که تأثیرات گسترده ای بر فرد، خانواده و جامعه دارد. شناخت ویژگی های کاربران در مراکز درمانی، امکان طراحی برنامه های هدفمند کاهش آسیب را فراهم می کند و به بهبود اثربخشی درمان و کاهش پیامدهای منفی اعتیاد کمک می کند.

- مهمترین نتایج طرح به زبان غیر تخصصی (70 کلمه)

نتایج این مطالعه نشان داد که جمعیت عمده مراجعین مراکز درمان اعتیاد در کرمان را مردان جوان با سطح تحصیلات پایین و زمینه های مشکلات خانوادگی تشکیل می دهند. همچنین، استفاده گسترده از مواد مخدر تزریقی در این گروه مشاهده شده

که ریسک انتقال بیماری‌های عفونی را افزایش می‌دهد. شناخت این ویژگی‌ها می‌تواند به طراحی برنامه‌های پیشگیری و درمان هدفمند و مؤثر کمک کرده و ارتقاء سلامت عمومی را تسهیل نماید.

• موارد کاربرد نتایج طرح (80 کلمه)

نتایج این طرح می‌تواند در بهبود برنامه‌های پیشگیری از اعتیاد و ارتقاء مداخلات درمانی مورد استفاده قرار گیرد. با شناسایی گروه‌های پرخطر و ویژگی‌های جمعیتی آنان، سیاست‌گذاران و مراکز درمانی قادر خواهند بود برنامه‌های هدفمندتری طراحی کنند که موجب کاهش نرخ اعتیاد و انتقال بیماری‌های مرتبط شود. همچنین این داده‌ها در آموزش جامعه و افزایش آگاهی عمومی نقش مؤثری داشته و می‌تواند راهنمایی برای تخصیص منابع بهینه در حوزه بهداشت و درمان اعتیاد باشد.

تأثیرات و کاربردها:

مقاله با ارائه تحلیل دقیق عوامل مؤثر بر اعتیاد، بستر ساز بهبود سیاست‌های پیشگیری و درمان می‌شود. این پژوهش به نهادهای بهداشتی و درمانی کمک می‌کند تا با شناخت بهتر ویژگی‌های جمعیت هدف، برنامه‌های مؤثرتری تدوین کنند. همچنین، یافته‌ها می‌تواند در ارتقاء آموزش‌های سلامت عمومی و افزایش آگاهی جامعه نقش داشته باشد. کاربردهای عملی مقاله شامل بهینه‌سازی تخصیص منابع و طراحی مداخلات هدفمند برای کاهش شیوع اعتیاد و پیامدهای منفی آن است

محدودیت‌های شواهد چه بودند؟

شواهد ارائه شده در این مقاله ممکن است به دلیل نمونه‌گیری غیرتصادفی یا اندازه محدود نمونه، قابلیت تعمیم محدودی داشته باشند. همچنین، استفاده از داده‌های خوداظهاری می‌تواند موجب بروز خطاهای پاسخ‌دهی و سوگیری شود. برخی عوامل مؤثر بر اعتیاد ممکن است به طور کامل در نظر گرفته نشده باشند یا به دلیل پیچیدگی‌های موضوع، امکان کنترل همه متغیرهای مؤثر وجود نداشته باشد. در نهایت، طراحی مطالعه (مثلاً مقطعی بودن) محدودیت‌هایی در تعیین روابط علی فراهم می‌کند.

مخاطبان طرح پژوهشی:

مخاطبان اصلی این طرح پژوهشی شامل پژوهشگران و دانشجویان حوزه روان‌شناسی، علوم رفتاری و سلامت روان، مدیران و برنامه‌ریزان بهداشتی و اجتماعی، متخصصان حوزه پیشگیری و درمان اعتیاد، سیاست‌گذاران حوزه سلامت و بهداشت عمومی، و سازمان‌های مردم‌نهاد فعال در زمینه کاهش آسیب‌های اجتماعی و اعتیاد می‌باشند. همچنین، این پژوهش می‌تواند برای نهادهای آموزشی و مراکز درمانی جهت بهبود برنامه‌های مداخلاتی و آموزشی کاربردی باشد.

آیا این خبر می‌تواند از نظر اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، بهداشتی، ارزش‌های دینی و قوانین سازمان غذا و دارو، تبعاتی داشته‌باشد؟

- اجتماعی: ممکن است نگرانی‌های عمومی درباره سلامت روان و اعتیاد افزایش یابد و باعث توجه بیشتر به پیشگیری و مداخلات شود.

- سیاسی: امکان دارد سیاست‌گذاران را به تدوین یا اصلاح قوانین مرتبط با سلامت روان و اعتیاد ترغیب کند.
- فرهنگی: می‌تواند به تغییر نگرش‌ها نسبت به اعتیاد و سلامت روان کمک کند و تابوشکنی در این زمینه را تسهیل کند.
- بهداشتی: احتمال بهبود خدمات پیشگیری و درمان اعتیاد و ارتقاء نظام مراقبت‌های بهداشتی روان وجود دارد.

در صورتی که این طرح منتج به مقاله شده است لینک مقاله درج شود:

<https://doi.org/10.1186/s12954-025-01226-8>

ایمیل ارتباطی و تلفن مجری اصلی طرح:

ایمیل: Mirzaei.saeid67@gmail.com

شماره تماس: 09365116397

منابع و مراجع: حداکثر چهار مرجع اصلی استفاده شده در طرح تحقیقاتی مورد نظر را ذکر نمایید

1. United Nations. World Drug Report 2023. New York, https://www.unodc.org/res/WDR-2023/WDR23_Exsum_fin_SP.pdf (2023).
2. Nawi AM, Ismail R, Ibrahim F, et al. Risk and protective factors of drug abuse among adolescents: a systematic review. BMC Public Health. 2021;21:1–15.
3. United Nations Office on Drugs and Crime. World drug report 2019. Vienna, 2019.
4. HIV/AIDS JUNP on. Global AIDS update 2016. Geneva, https://www.unaids.org/sites/default/files/media_asset/global-AIDS-update-2016_en.pdf (2016).